

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Copyright © 2023 Miodrag Majić
Copyright © 2023 za ovo izdanje Vulkan izdavaštvo

© Ilustracije na koricama: Dušan Petričić
ISBN 978-86-10-04908-4

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

MIODRAG MAJIĆ
U IME NARODA
I NOVE PRIČE

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2023.

PREDGOVOR

U ime književnosti

Slučaj gospodina Miodraga Majića, sudije, javnog kritičara i pisca, toliko je složen i sadržajan da nema kome da bude dodeljen. To je vrlo dobro za gospodina Majića, ali ne zato da mu ne bi bilo pravično presuđeno, već zato što je raznolikost njegovog delovanja, koju nije moguće objediniti u jednom sudu, posebna vrlina. Njegovu prozu valja prosuđivati i književnokritički i kulturološki. O njoj se može govoriti sa stanovišta politike i ideologije, ali je ne treba svoditi na jedan od oblika njegovog javnog delovanja. Ona je poseban slučaj, iako je na različite načine povezana sa njegovim pravničkim i sudijskim iskustvom, javnim delovanjem i političkim stanovištem. Sudija i doktor pravnih nauka u poslednjih nekoliko godina izrastao je u pisca veoma popularnih prozних dela.

Prva njegova prozna knjiga *U ime naroda*, i ne samo ona, nije čista fikcija. Ona seže u polje realnog iskustva i zadire u tkivo pravnog sistema i sudske prakse. Ima u njoj previše saznanja i iskustava koja je, avaj, morao da stekne bezmalo svako ko je imao pravnog posla sa ovom državom, ili onim što je od nje ostalo. Kada se svakome od nas čini da znamo o čemu govore ove proze, možete misliti

šta je sve tek video i šta sve o ovome zna istaknuti sudija Apelacionog suda. On, međutim, krajnje skrupulozno, i u ovoj i u drugim knjigama, vodi računa o tome gde je granica dozvoljenog transfera. I to ne iz strogo formalnih, pravno zasnovanih razloga, već zato što ima potrebu za uopštavanjem, koje raskriva mentalitet i sistem, a ne pojedinačne probleme i groteskne scene iz sudnice. U srazmeri iskustva i uopštavanja, njegova proza se susreće sa njegovim pravnim studijama i priručnicima. Sve to gradi celovit stvaralački, naučni i stručni profil jedne istaknute javne ličnosti.

Osim što je napisao prozna dela *U ime naroda*, *Deca zla*, *Ostrvo pelikana* i *Rudnik*, dr Majić je autor i ovakvih knjiga: *Veština pisanja prvostepene krivične presude: priručnik za krivične sudije i pripremu praktičnog dela pravosudnog ispita*, *Krivično procesno pravo: praktikum za pripremu pravosudnog ispita*, *Primena međunarodnog krivičnog prava u nacionalnim pravnim sistemima* (disertacija), *Ratni zločin u međunarodnom krivičnom pravu* – i čitavog niza stručnih članaka i naučnih studija, koje ovde ne možemo redom navoditi. Sudija, doktor i pisac Majić je javna ličnost i strog kritičar, koji izvan partijskog angažmana vrlo resko i jasno opoziciono nastupa i govori, pri tome vodeći računa o svom mestu i ulozi u sudskom sistemu, i o gospodstvu u javnom nastupu, što je postalo retkost, i to ne samo kod nas. Ne morate se sa njim u svemu složiti, ali ga svakako morate respektovati i njegove prigovore ne možete odbaciti zato što će se u njima pojaviti i dominirati partijski ili lični interesi.

Majićeva literarna apelacija, da tako nazovem knjige koje su se pojavile jedna za drugom, i zbog toga je privukla veliku pažnju. U nas je politički marketing uvek mnogo efikasniji od književnog života. No proza Miodraga Majića nije utilitarna i nije deo političke akcije. To nije propagandna literatura, premda ona ima izvesnu političku boju koja ne želi da bude boja dnevne politike, čak ni onda

kada se tragovi stvarnih političkih dešavanja u njoj lako prepoznaju. Njegova proza ima šire vidike i veću potrebu za afirmacijom dobra, u njoj postoji humanistička težnja za korigovanjem društvenih aberacija. Upravo zbog nivoa literarizacije, koji narasta iz knjige u knjigu, javlja se pitanje odnosa između pravničkog sveta i književnosti, koji nije beznačajan u našoj kulturnoj istoriji.

U istoriji srpske književnosti gospodin Majić ima veoma lepo društvo pravnika. Istorija srpske književnosti pamti ne samo čudesnog Lazu Kostića, za kojeg će malo ko pomisliti da je bio pravnik, a on je prevodio pravne spise sa latinskog, uzvikivao kako dobro poznaje Pandekta i kao doktor prava hteo da postane profesor, ili Jakova Ignjatovića, čija se pravnička karijera ugasila zbog političkog angažmana u vreme Revolucije iz 1848. godine. Ako pogledate ovu dvojicu divova srpske književnosti, koji su u isto vreme, ali ne i na isti način i sa istim ciljem, politički delali, kada znamo njihov značaj i popularnost njihovih dela, teško je poverovati da su obojica na kraju života bili odbačeni, usamljeni i potcenjeni. Valja i to imati na umu u zemlji Srbiji. Duga istorija ukrštanja pravnika i pisaca ne završava se knjigama koje govore o sopstvenom iskustvu, svojevrsnim spomenicima samima sebi, kakve su napisali, na primer, Veljko Guberina i Toma Fila. Ima tu potrebe i potrage za književnošću, kao u prozi Strahinje Kastratovića i Đorđa Sibinovića, koji je i nagrađeni pesnik. Pravo je diplomirao i Vladimir Pištalo, ali i Aleksandar Vulin (autor, nećete verovati, *Opadanja*, *Lepote* i *Mraka*, prevedenog na ruski)... Kuriozum svoje vrste je i da je profesor emeritus Dragan Stojanović, germanista i komparatista, koji je ostavio pečat na generacijama studenata Filološkog fakulteta, od studentskih dana inače pesnik, a posle i prozaista, čija dela su poslednjih godina dobila najviše književne nagrade (poput nagrada *Ivo Andrić*, *Isidora Sekulić* i drugih), takođe diplomirani pravnik. Ima nečega između pravnika i pisanja,

kao i između lekara i književnosti, pa su među književnicima i doktori, od Zmaja, Laze Lazarevića i Vladana Đorđevića do Miodraga Pavlovića i Gorana Milašinovića, Đorđa Jakova i Nenada Šaponje.

U stvarima književnosti sasvim je irelevantno što sudija Majić ima i više nego lepu stručnu reputaciju, što kolege, pa čak i oponenti, govore o njemu sa izrazitim uvažavanjem. U stvarima književnosti je irelevantno i to što je gospodin Majić istovremeno istaknuta opoziciona figura, strog i glasan kritičar, koji ume da izazove, pomalo i ugrozi, i najvišu vlast. U svemu tome književnost i pisanje mu možda mogu biti od neke koristi, dok mu u književnosti sve to drugo što radi i postiže nije ni od kakve pomoći, pa čak ni popularnost i čitavnost koju je brzo stekao. Književnost i književna istorija su najteži i najsuroviji sud koji je ikada postojao, a popularnost nije olakšavajuća okolnost, često je suprotno.

Knjigu *U ime naroda*, koja se ovde ponovo objavljuje s nekim dodacima, imao sam priliku da preporučim na promociji prvog izdanja i imam nameru da je i ovde podržim. To ne znači da će se gospodin Majić pred strogim sudom književne kritike sasvim dobro provesti, ali znači da postoje jaki kulturološki i dovoljno dobri poetički razlozi da se ova i druge njegove knjiga čitaju.

Književna kritika, kada je reč o tekstovima kao što su ovi sakupljeni u *ime naroda*, izvestan otpor pruža njihovom blogerskom poreklu. Ono što ih je u drugom mediju činilo popularnim, to im u očima književnosti može predstavljati i neku vrstu prepreke. Jesu li Majićeve proze satirične, humorističke, komičke i polemičke crtice, jesu li to alegorijski pamfleti i političke provokacije? Ili je to oblik građanske slobode, koji za sebe traže pravo na izraz? Jesu li to književni tekstovi koje valja ocenjivati kao priče, ili je to angažovana literatura, ili literatura u jednom širem smislu reči? Ja ih nisam pratio na Majićevom blogu i tamo su oni mogli imati različit karakter,

ali otkako su pretvoreni u zbirku satirično, humoristički i politički obojenih priča, one bude jedno mnogo veće, i mnogo teže očekivanje. I to je ono što jednog profesora književnosti, koji nije ni slep ni gluv za druge domene Majićevog delanja, naravno, posebno zanima.

Pre svega, sama srpska književnost pokazuje još od svojih početaka neku vrstu neravnoteže. U njoj, recimo, tragička i komička intonacija, oblik i imaginacija nisu ravnopravne, a satira, humor i groteska su pre izuzetak nego pravilo, i tek ponegde umeju da odskoče. Moglo bi se reći kako smo sto godina čekali novog Domanovića, a u najboljem slučaju imali Branka Ćopića. Uz svu naklonost za ovog tragičnog partizana, koji se, uprkos svoj svojoj duhovitosti i omiljenosti, ubio, i uz svu naklonost za njegove knjige za decu, koje su divne, teško bi se mogla naći ravnoteža između njegovog humora i mestimične satire i onoga što je Domanović postavio kao pravu meru prodornosti i oštine. A kad tu, među slavnima, i po jeretičkim pričama zaslužnima, stvari tako stoje, šta reći o drugima. U predugom čekanju Domanovića po drugi put među Srbima, Bog nam je svedok, nije nedostajalo materijala koji je trebalo domanovićevski oblikovati. Uprkos tome, srpski pisac je gotovo zaboravio kako se piše prava satira. Na stranu što nema ni Zmaja i *Jututunske juhahahe*, ili Nušića da stihom ujede za srce unuka neke tek pokopane babe i rasrdi propalog kralja, kakav je bio Milan Obrenović, nema ni makar Vojislava Ilića. Ilićevog *Srbina u raju* mogli bismo da čitamo i danas, političku satiru *Maskenbal na Rudniku* Pavić nam je razjasnio u komentaru i ona je neka vrsta uvoda u društvo ispod nivoa spektakla u kakvom danas živimo, dok *Elegija jedne svinje* nije tako jasnog konteksta, ali je još bolja satirična pesma. I to što smo imali, danas smo uglavnom pozaboravljali. Strašnu oštricu *Maske, Lirike Itake* i *Priča o muškom* Crnjanskog ne osećamo jer smo se potpuno predali apsolutnoj neodoljivosti književne imaginacije ovog klasika.

No ta oštrica postoji i po nečemu prevazilazi čak i inače nenadmašnog Steriju.

Nema danas ni komičkog romana koji nije politički intoniran, kakav je Sterijin, Sremčev ili, što se lako gubi iz vida, Rastka Petrovića. Takva književnost se očekuje od velikih pisaca, ali već predugo je nema. Čak ni dugoveki Koš i Čolanović, koji su ulagali truda i gledali da se lakuna makar malo umanji, nisu dočekali da se to promeni. Aleksandar Popović i Duško Kovačević su nešto posebno, kao i to da je jedan bio u Julu, drugi blizak G17 plusu (oba naziva kao da su ukradena iz burleske ili političkog vodvilja, i to ne naročito duhovitog). Miodrag Raičević i Vladan Matijević su drugačiji pisci, duhoviti, izvrsni, ali ne bole. Srpski satiričari i aforističari, niz vrlo dragih likova, bili su manje ili više duhoviti, ali skoro bez izuzetka nisu bili porazni, ili vladajućoj politici dovoljno nepodnošljivi da bi se njima bavila. To ne znači da je Đogu i Đuri Damjanoviću bilo lako na sudu, niti da su zabrane predstava Dragoslava Mihailovića i Jovana Radulovića bile sitnice, nego da završnog udara domanovićeve satire uglavnom nije bilo. I zato veliki teret leži na svakome ko se na takvo pisanje odvaži.

Književnoistorijski ambijent trebalo bi još više da ističe *suludačke erotošale* Save Damjanova, *remek-delca*, *pričke*, *liturgije* i razne književne burgije i panurgije kojima je pribegavao. Ima on i jednu kongenijalnu priču o tome *kako je Ička izbačena iz Artije*, koju bi mogao da čita poslednji čitalac dok mu veštačka inteligencija ne ugasi svetlo. Tu su i zaboravljene drame i jedno remek-delo kratkog humornosatiričnog romana *Ukleta zemlja* Svetislava Basare. U nekoj pravoj istočnoevropskoj književnosti, to bi bili proslavljeni tekstovi, a ova dvojica, premda malo okasneli, gotovo klasici sprdnje sa socijalizmom i njegovim posledicama. Koliko god to moglo biti preterano,

meni su ti njihovi tekstovi uzbudljiviji od Kundere, Mrožeka, Škvo-reckog i Hrabala, ali mi nismo živeli u Poljskoj ili Čehoslovačkoj.

U takvom poroznom književnoistorijskom i poraznom društve-nopolitičkom ambijentu pojavile su se proze/blogoze gospodina Majića. Skupljene u knjigu *U ime naroda*, i izložene strogom sudu *u ime književnosti*, nalaze se one pred (pre)teškim zadatkom i ništa lakše nego spočitati i njima i autoru: ili Domanović, ili ništa. Na-ravno da nije Domanović, mada jedna priča gleda baš u tom smeru, ali nije ni za odbacivanje. Ovo su političke alegorije, basne i apeli koje vredi slušati i nad kojima je dobro zamisliti se. Kontekst knji-ževne istorije i neki od problema satire stvaraju teret očekivanja i pritisak pod kojim je svaki pisac koji danas krene satiričkim putelj-kom. To ne treba da sve toliko pomrači, pa da se ono što je posti-gnuto izgubi iz vida.

U priči koja otvara Majićevu zbirku, pred nas izlazi heroj srpskog savremenog sudstva, koji se zove – nećete verovati koliko je to u isti mah i nužno i plakatski pojednostavljeno – Zec. To što i na prvi po-gled deluje suviše jednostavno, nužna je aluzija. Ona je, naravno, izgrađena na tome da se sudija koji osluškuje samo šta će reći Vođa i jedino o tome brine uvek zove i jeste Zec. Ako to priču ne bi pre-tvorilo u kriptobasnu, bilo bi to možda za blog, ali ne i za književ-nost. No čim u sebi nađemo malo čitalačke dobre volje, ovaj zapis, koji je kroki i studija ništavnog karaktera, postaje politička basna. Onda Zec nije glupo ime bednog sudije, nego humoristički lik u basni. Zato priča pogađa ono što je mučno u sistemu, a ne u karak-teru jednog poltrončića iz kohorte istih i sličnih bednika, kojih u sudstvu nema ni više ni manje nego u drugim granama vlasti. Pro-blem nije u sudiji koji je kukavica, nego u pravnom kukavičluku, potčinjavanju vlasti, a ne zakonu, čime se gase osnovna prava i slo-bode građana. Majićeva proza u toj poetičkoj transformaciji zadobija

nešto bitno. Mučninu koju izazivaju društvo i pravni sistem prekriva gorak osmeh, nadmoćna poruga i humorno nadvladavanje onoga što je neprijatno.

Razgovor s kolegom je drugi tekst u knjizi i predstavlja drugi model Majićeve proze. To je neka vrsta obrnutog proglasa sudijske vrlin. Oblik kriptodijaloga mu daje dinamiku, kao što se to nekada radilo u starim raspravama, koje su uzimale dijaloški oblik da bi izložile jedno stanovište. Dijalog je tu da tekst ne bi bio intruzivni manifest zašto sudija sudi i u šta sudija veruje. Sudiji Majiću je lik sudije bitan, čitaocu je bitno samo da se ne nađe pred takvim spodobama, kojih ima na svakom koraku. Sledi sprdnja sa uspostavljanjem Novog sudskog poretka, koji je „libertanijanski“, sve sa Vrhovnim Arbitrom, koji se u trećoj prozi javlja isto tako kao Vođa u prvoj priči. Onda opet dijaloška priča *Kandidat*, pa *Oglas za reformske izvršioce* i *Novogodišnja jelka*, koja je u dijalogu. Stiče se utisak kako je mogao da postoji neki poseban plan kompozicije i bilo bi interesantno da je cela knjiga tako oblikovana. Sam dijalog je, naravno, povlašćeni oblik komunikacije na sudu, pa to ovakvoj prozi dodaje jednu važnu dimenziju.

Kada dovoljno odredi biće problema, Majić počinje i jezički da razvija tekst, kao u *Foligrafskim poliranjima*, gde je očigledna zamena slogova dala vrlo lep primer posebne vrste metateze i proteze za dokazni postupak. U svetu njegovih priča upoznaćemo i državnog tužioca Gvozdena Sekiru, pa se Zec i on u nekoliko navrata nadmeću da li je reč o političkim basnama ili ostatku humora kakav je vladao eks-YU filmovima... I dok se rešenje i ne nazire, eto nas pred genijalnom idejom da se spase sudski sistem: da se ceo postupak zameni bacanjem kockica. Sarkazam ovde daje dobar rezultat, ali je interesantno da se sudski sistem time zapravo amnestira političke odgovornosti. Jer ukoliko je problem u apsolutnoj arbitrarnosti ishoda,

pukoj kontigenciji rešenja, koje ne proishodi iz materije koja se procenjuje i prirode spora koji valja presuditi, onda nema nameštanja, namere i zloupotrebe. Stvar je još malo gora i odvratnija, kockice su nameštene tako da padaju onako kako bude naloženo, ili plaćeno... Prvi aspekt vidimo kod Zeca, a važi i za Sekiru, ovaj drugi mogao je biti i bolje razvijen, jer je, uostalom, i mnogo rasprostranjeniji. Nisu sudije i tužioci samo slabići koji su izneverili ideale pravde i smisao pravnog sistema, nego mnogo češće sitne jajare kojima je samo do para. To ih više unižava nego poslušništvo. Možda nije simpatično da sudija u prozi prijavi pošto se prodaje presuda, a možda je i nezgodno tako progovoriti o kolegama koje bi još i podnele to što su poslušnici, ali ne bi da se otkrije kako su zapravo jajare. Uprkos tome, dovoljno je pogledati kako mladi zaposlenici srpskih sudova posle nekog vremena počnu na posao da dolaze sve boljim kolima. Jer i njima bračni drugovi dobro zarađuju, tetka iz Amerike ili Kanade šalje pare, nađe se i neko koferče, kum časti ferarijem ili meklarenom, bude naknada za razvod ili dodeljivanje dece, ili da profesori i dekani predaju pravo i prodaju diplome, ali pre penzije i zastarevanja ne mogu biti dovedeni na sud, ima u nas svega i svačega. Ako može da se sazna kako ide kuća na Dedinju za veliko ovlašćenje banci, saznalo bi se i štošta drugo. Na toj granici duhovitosti i polemičnosti vidi se zašto ove priče nisu postale nepodnošljive: one ne pogađaju režim i sudstvo u konkretnosti nedozvoljenog; gađajući sistem, ne pogađaju moćnike na dovoljno prepoznatljiv način da se ovi skroz razbesne.

U Majićevim prozama nadmeću se ozbiljnost i promišljenost sa jedne strane, i izvesna shematičnost, a ponekad i naivnost, ako je to naivnost, sa druge. Ovo drugo se posebno vidi u miksovanju dijaloga sa Andrićem i Orvelom u raspravu o Latifovoj avliji. Kada se elementi hronike i publicistike pojave, oni kvare mogućnost da se

ono što je najbolje u ovim tekstovima realizuje u potpunosti, ali sve to zapravo podržava ritam čitanja na mrežama i komunikacije koju tu valja održavati onim što je lakše vidljivo. Nije dubina uvida ono što privlači na društvenim mrežama. Dok bi satiri snagu dala konkretnost, književnom dijalogu bi snagu dala produbljenost. To da je tamnica od mora do mora, i da nema nevinih, to kod Andrića nosi užas metafizike, kojeg kod Majića nema.

Drugi deo knjige čine nove priče. U njima je prva priča, o hodaњу na rukama, najviše domanovićevska. No pouka o tome da su propali zato što su ćutali napušta oblikovanje paradoksa i vraća se na argumentaciju političkog delovanja. Ontologizacija javnog mnjenja i filozofija komunikativnog delanja nije uspela ni Habermasu, površina javnosti i društva prepuštene su savremenoj informacionoj tehnologiji i društvenim mrežama. Na tom mestu ne pomažu ni velika dela svetske književnosti, prizvana u priči o susretu sa nekadašnjom profesorkom književnosti. Ona se evociraju pomalo školski, bez dubljeg poetičkog dijaloga. Uverenje kako su nekadašnji đaci postali ljudi, koje je simpatično, međutim, izneverava satiričku dispoziciju. Dobro, recimo da je odbacimo, ili da kažemo da su priče, kao što i jesu, heterogene. Ali da li one dobijaju kada se običnost ljudskih života, netransformisana delovanjem političke basne ili kritike koja cilja vlast, pojavi kao neka vrsta svedočanstva? Ili je miris kestena samo nedovoljna aluzija na slavniju ulicu, u kojoj ih je bilo koliko i detinjstva? Školarac koji je postao čovek, kako se to kaže, i koji se lepo seća svoje nastavnice književnosti, što je neka vrsta znaka da će ovaj pisac u knjigama koje slede još odlučnije nastojati da stekne književnu sudbinu, naposljetku je zbog svoje nastavnice pročitao i Džojasa. I time je morao da se pohvali, jer se to baš i ne vidi.

Lepo, zaista, da je pročitao. Malo koji sudija jeste, ali u književnosti vladaju druga pravila i samo je naoko teže čitati Džojso nego

Bulgakova i Dostojevskog, na koje se aludira s početka priče. Sam Džojls, toliko nedostižan u horizontu običnosti, iako sam prožet metafizikom običnog, po mišljenju Hjuja Kenera, jedan je od stoičkih komedijanata, uz Flobera i Beketa. Nijedan od njih nije pisao satiru u pravom smislu reči, ali je dubinom epohalnog poetičkog zahvata postigao i više od toga. To je eminentno književni put, i na njemu se, u dijalogu sa društvom, istorijom, istinom, propagandnom i, to ovde moramo dodati zbog knjige o kojoj je reč, sudstvom i vlašću koja se vrši u ime naroda, mora ciljati na najviše. To je moć književnosti, to je zapravo ono što negde u dubini duše mami jednog sudiju, doktora pravnih nauka i otresitog kritičara. I zato je on posle ove zbirke u tri godine napisao tri romana, koji su svaki imali po tridesetak izdanja. *U ime naroda* je njegov početak, a potreba za književnošću najviše je ostvarena oblikovanjem dirljive sudbine Kupusa, Cigančeta koje ovim idiotskim imenom ne pretvara priču u političku basnu, već u pravu priču o deci i priču za decu. *Rodendan* je već književnost.

Ima još dijaloga, groteske i humora u pričama, ima i još imena kao što su Macola, Pevac, Popara, ima i neki dugački tim-building koji je još više debil-ding, sudbine emigranta, ali prava književnost u ovoj zbirci je Ganci koji prvi put slavi rođendan. Ko tu ne oseti da mu se duša malo stegla i da bi radije s ovim dečakom od petnaest godina, koji se od straha umokrio, bio u tom plastičnom WC-u, u koji se sakrio da od lokalne bande ne dobije opet batine, taj je gubio vreme čitajući ovaj predgovor.

Knjige ipak nisu baš sasvim nemoćne. Ima nešto što se u njima bolje postiže nego drugim oblicima komunikacije.

Ni književnost nije baš sasvim nemoćna. Ima nešto što njoj bolje uspeva nego kritici sudstva, društva i vlasti.

Zato je Miodrag Majić i postao pisac, otuda i potreba da se napišu naredna tri romana. U njima se odigrava slična poetička bitka

kao i u ovim prozama, vodi se spor između sudskog i pravničkog iskustva, javnog i političkog delovanja, popularne literature i književnosti. Gospodin Miodrag Majić, sudija, doktor pravnih nauka i pisac tu gde njegova proza doseže književnost može da izdrži strog sud književne kritike, a čitanje njegovih knjiga je i mimo toga za preporuku. Književnokritička presuda, naravno, još nije pravosnažna, književnoistorijska još ne može ni biti napisana. Uprkos tome, pisac ovog predgovora nije đavolji advokat i u ime književnosti i naroda zastupa potragu za vrlinom. Takav se spor ne može izgubiti. Sve dok književnost bude neodoljivo privlačila ljude koji su u drugim, navodno životno važnijim poljima veoma uspešni, sve dok oni ne mogu da joj odole, ima neke nade za ovaj svet. Samo književnost jedno progonjeno romsko dete, i svakoga od nas, pa i jednog sudiju i jednog profesora, odmah oslobađa i uvodi u jedan bolji svet.

Aleksandar Jerkov

Uvod i reč zahvalnosti

Okosnicu zbirke priča *U ime naroda – sve priče* čine tekstovi koje sam u prethodnim godinama objavljivao na Blogu sudije Majića (www.misamajic.com). Pišući o onome što sam video i doživeo kao sudija, ali i kao običan građanin, pokušavao sam da ostavim trag o vremenu koje je, među mnogim drugim nenaklonjenostima, poseban animozitet pokazivalo prema idejama pravne države i pravde. Najnovije izdanje ove zbirke obogaćeno je s nekoliko priča koje se tematski razlikuju od prvobitnih tekstova. Na ideju da objavimo prošireno izdanje zbirke, zajednički smo došli Izdavačka kuća *Vulkan* i ja. Shvatili smo, naime, da i posle više od četiri godine od njenog prvog objavljivanja, interesovanje ne jenjava. Zato se iskreno nadam da će knjiga nastaviti da živi i u novom ruhu.

Kao i obično dugujem posebnu zahvalnost onima koji su pomogli nastanak i realizaciju ove knjige: Izdavačkoj kući *Vulkan*, koja je podržala još jedan moj spisateljski projekat; urednici Mariji Radić, koja je moje pisanje i ovaj put učinila boljim; svom kolegi i prijatelju

Aleksandru Trešnjevu, koji me je, dolazeći na ideju o objavljivanju ove zbirke, ubedio u to da još uvek postoje oni kojima su šuškanje listova i miris knjiga draži od povlačenja kursora po monitoru; mojoj saradnici Aleksandri Delić, koja je bila jedan od najglasnijih zagovornika ponovnog objavljivanja ove zbirke; gospodinu Dušanu Petričiću, proslavljenom karikaturisti i neumornom borcu za slobodu, uz čije sam crteže odrastao i uz koje još uvek odrastam, koji je oplemenio zbirku svojim univerzalno prepoznatljivim grafikama; svojoj sestri Maji, koja je i dalje moj najpouzdaniji i najstrpljiviji jezički savetnik i ispravljač misli mog sve konfuznijeg uma; sada već brojnim čitaocima Bloga sudije Majića, koji su me tokom godina, prisustvom i komentarima, uverili u to da sve ovo, uprkos svemu ostalom, nekome znači, i naravno, najvažnije i uvek – Katarini, Savi, Vuku i Dori, bez kojih ni pisanje, baš kao ni bilo šta drugo, ne bi imalo smisla.

U Beogradu, 15. maja 2023.